

**Február Harmadika Munkacsoport
Jelentés a 2022. évi hajléktalan-adatfelvétélről**

Február Harmadika Munkacsoport

Jelentés

a hajléktalan emberek

2022. február 3-i országos kérdőíves adatfelvételéről

**Járvány – háború – munkaerőpiac
Hajléktalanság hármasszorításban**

Összefoglaló: Győri Péter Dr. (C.Sc.)
Menhely Alapítvány elnöke

"Mindenkinek legyen otthona!"

Február Harmadika Munkacsoport Jelentés a 2022. évi hajléktalan-adatfelvételtől

A február harmadikai adatfelvételek

NEM

hajléktalanszámlálások,

NEM

arra valók, hogy a hajléktalanok számát megtudjuk.

A kérdőíves adatfelvétel azokra az emberekre terjed ki, akik a

hajléktalanszállókkal

vagy az utcai szolgálatokkal

aktuálisan kapcsolatban vannak.

A február harmadikai adatfelvételek arra valók, hogy

a hajléktalan helyzetben lévők

életkörülményeiről, ennek aktuális változásairól

átfogó képet kapjunk – az ellátás fejlesztése érdekében.

"Mindenkinek legyen otthona!"

Február Harmadika Munkacsoport Jelentés a 2022. évi hajléktalan-adatfelvételtől

Közel **hétezer** hajléktalan ember vett részt a 2022. évi február 3-i kérdőíves felmérésben

Válaszadó hajléktalan emberek száma 2022. február 3-án			
Település	Szállón	Utcán	Együtt
Budapest	2246	436	2682
Vidéki városok	3049	1213	4262
Országos összesen	5295	1649	6944

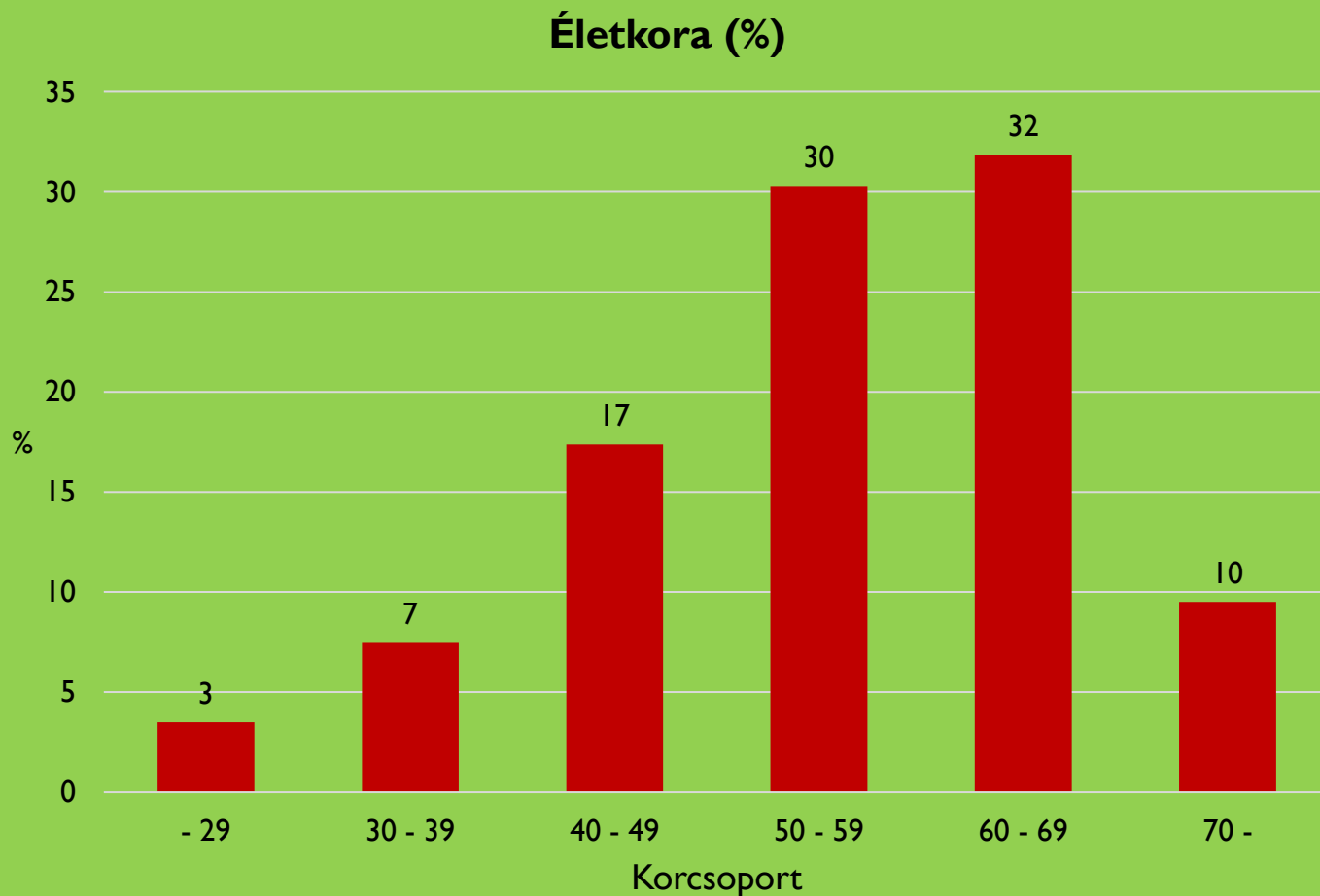
Február Harmadika Munkacsoport 2022.

A válaszadók száma 2020-ban 7604 fő, 2021-ben 6753 fő volt.

"Mindenkinek legyen otthona!"

Február Harmadika Munkacsoport Jelentés a 2022. évi hajléktalan-adatfelvételtől

Életkor

Egyre idősebb emberek kerülnek hajléktalan helyzetbe.

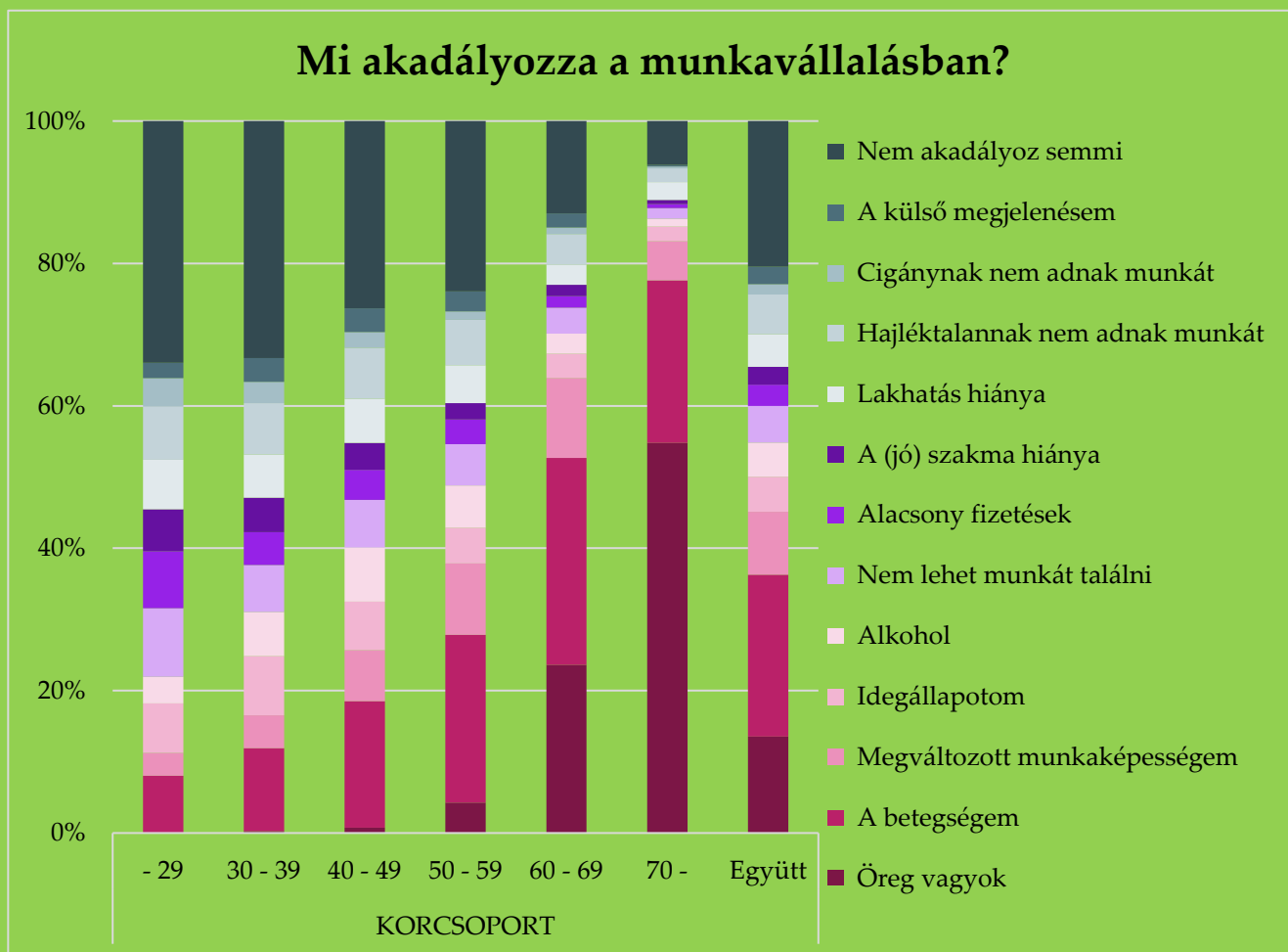
Jelenleg már a hajléktalan emberek **közel háromnegyede elmúlt 50 éves** (ők huszonévesek voltak az 1990-es rendszerváltás idején).

Tíz közül négy hajléktalan ember **60 éves is elmúlt** már.

"Mindenkinek legyen otthona!"

Február Harmadika Munkacsoport Jelentés a 2022. évi hajléktalan-adatfelvételtől

Munkaképesség

Ma már közel **minden második hajléktalan ember idős, beteg, munkaképtelen**

A középkorúak közül is nagyon sokan **megváltozott munkaképességűek, pszichiátriai betegségben szenvedők, vagy éppen függők**

"Mindenkinek legyen otthona!"

Február Harmadika Munkacsoport Jelentés a 2022. évi hajléktalan-adatfelvétetről

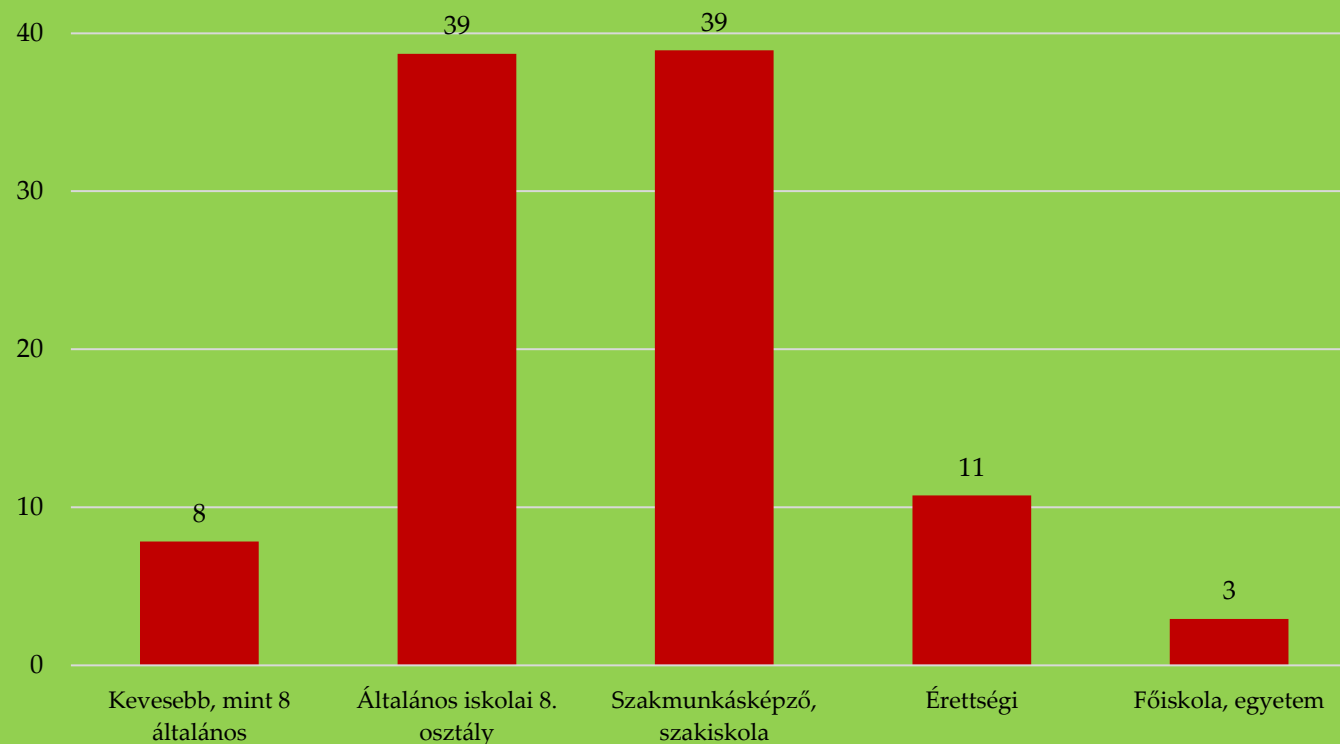
Iskolai végzettség

Egyre több a nagyon alacsony iskolai végzettséggel rendelkező a hajléktalan emberek körében.

Minden második hajléktalan ember legfeljebb 8 osztályt végzett.

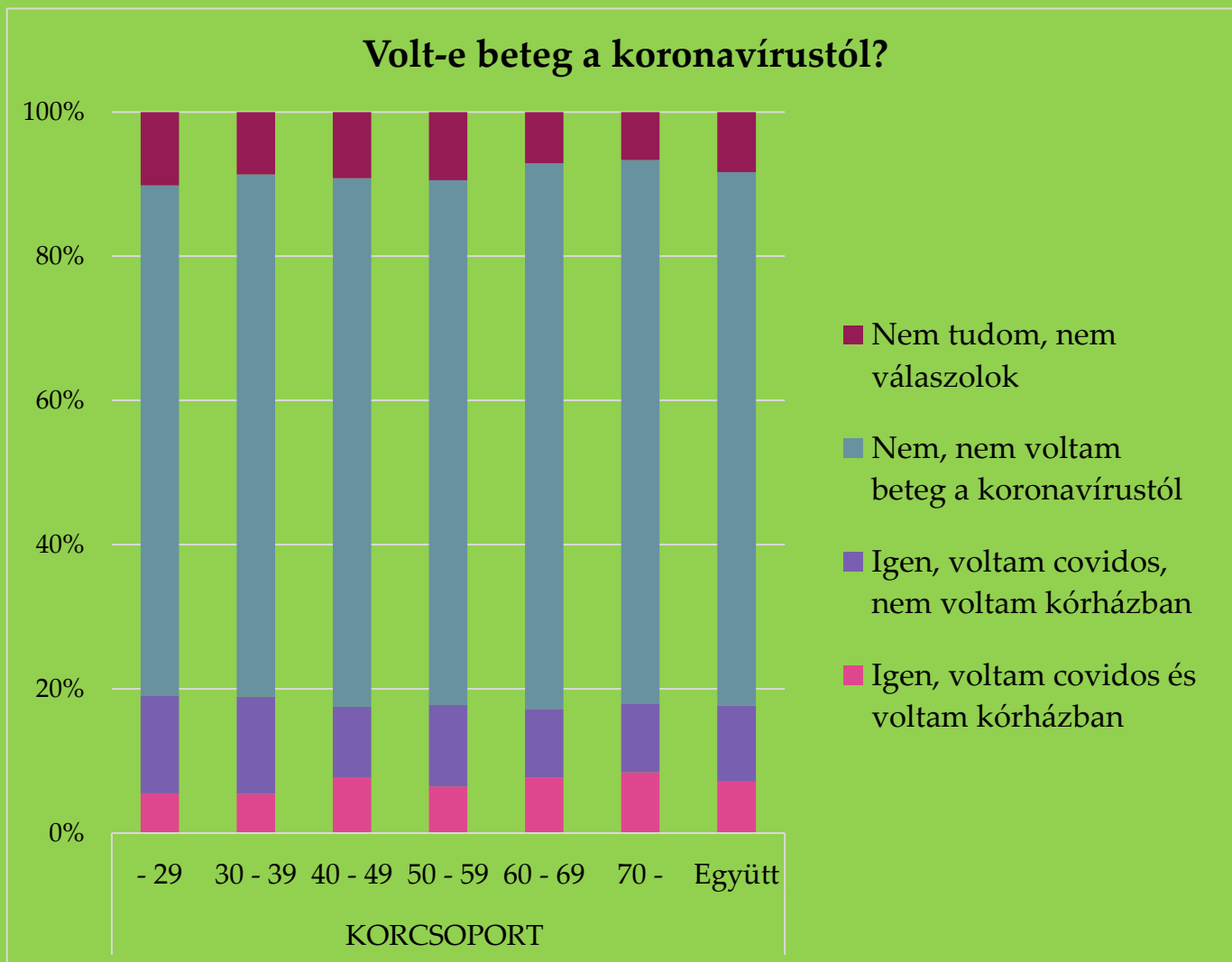
A hajléktalan emberek között minél fiatalabb valaki, annál kevésbé iskolázott.

Legmagasabb iskolai végzettsége (%)

"Mindenkinek legyen otthona!"

Február Harmadika Munkacsoport Jelentés a 2022. évi hajléktalan-adatfelvételtől

2022 februárjáig a hajléktalan helyzetben lévők közül **minden ötödik ember** volt az elmúlt két év alatt beteg a koronavírustól.

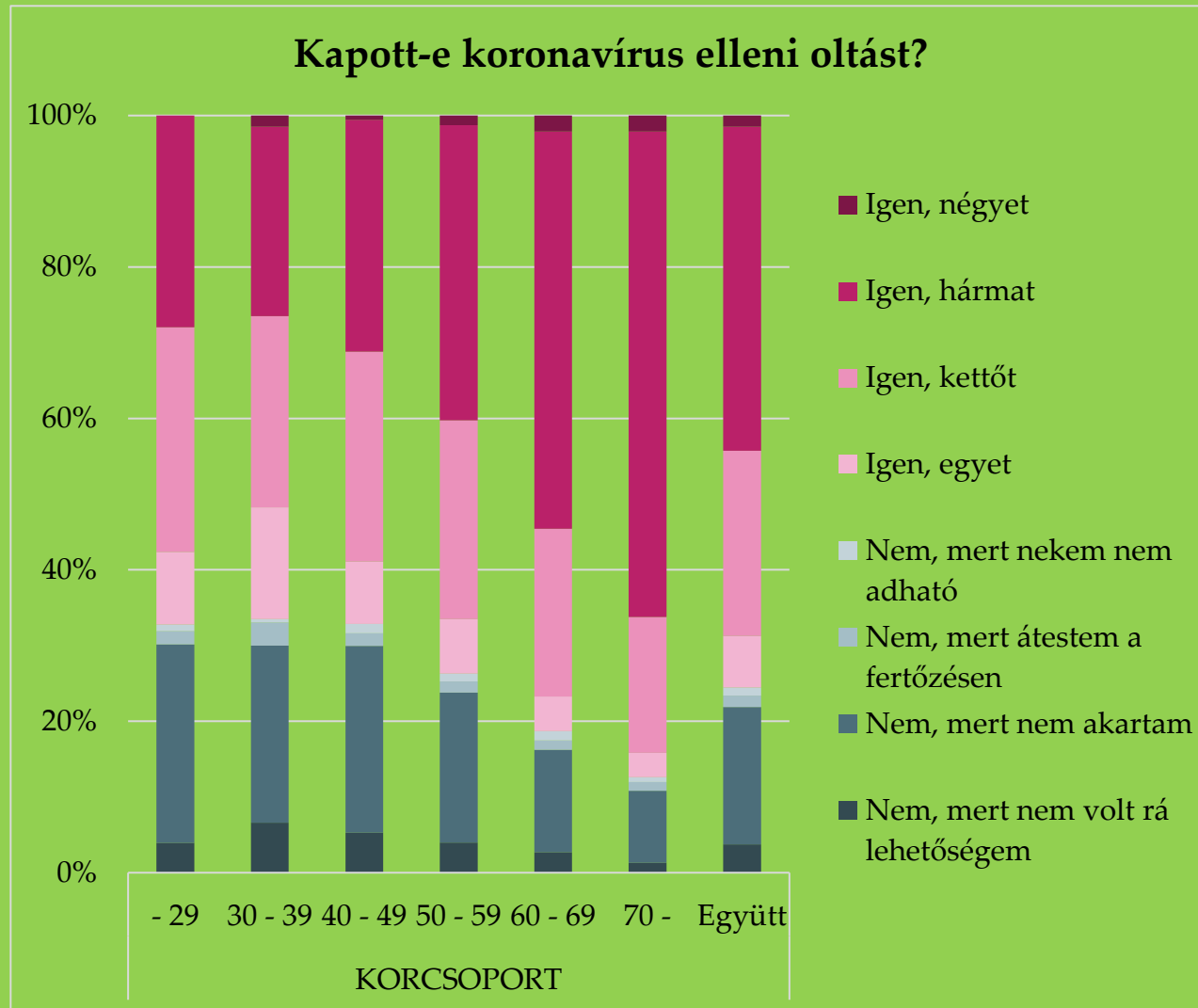
Az intézményhasználók sokkal tájékozottabbak saját megbetegedésükről, mint a közterületeken alvók. Utóbbiak jóval gyakrabban **nem is tudják, voltak-e betegek** a vírustól, vagy sem.

Az idősebb hajléktalan emberek megbetegedés esetén nagyobb arányban szorultak **kórházi kezelésre** is.

A koronavírus miatt **elhunyt** hajléktalan emberek számát nem ismerjük.

"Mindenkinek legyen otthona!"

Február Harmadika Munkacsoport Jelentés a 2022. évi hajléktalan-adatfelvételtől

A hajléktalan helyzetben lévők körében az átoltottság 2022 februárjában **általában megfelelőnek**, sőt talán jelentősnek is mondható

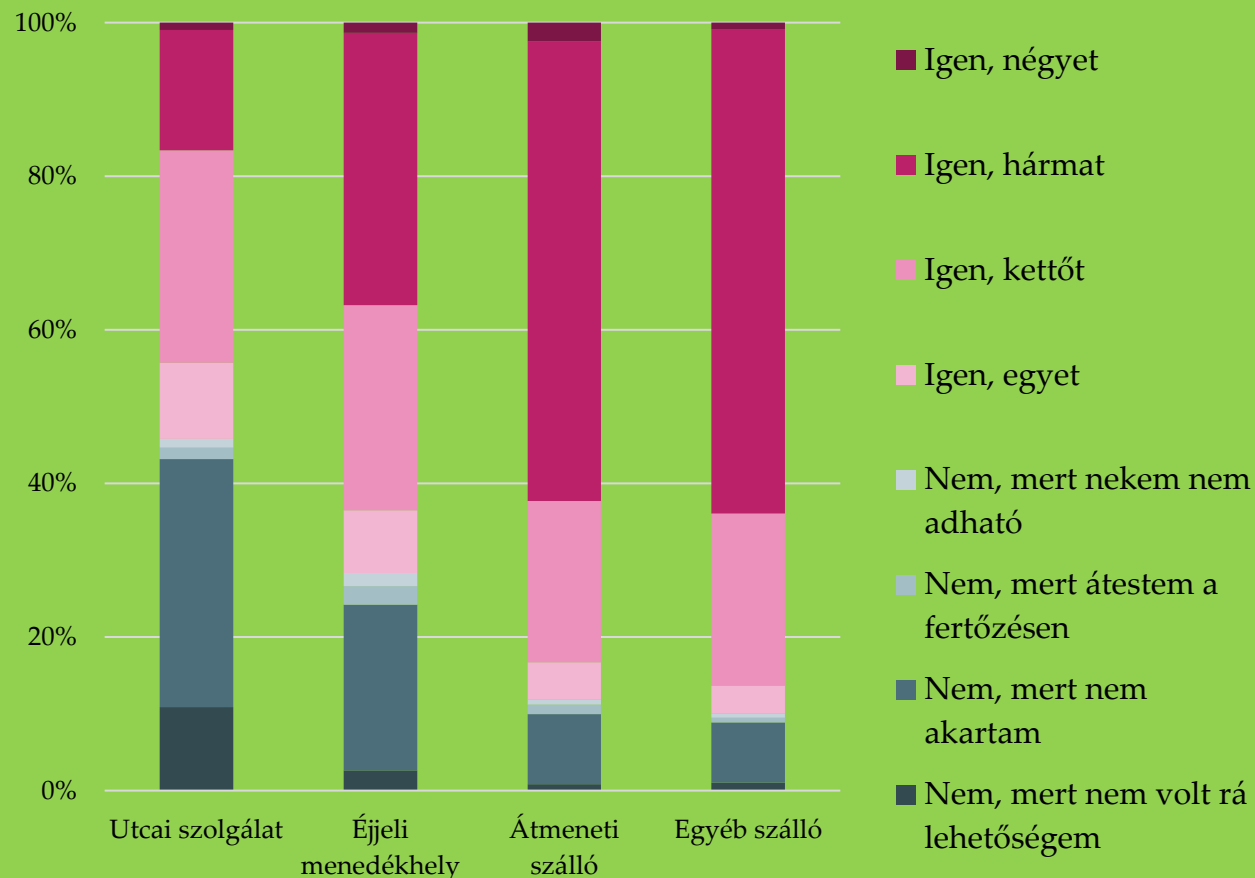
Többségük kettő, vagy három oltást is kapott, **az idősebbek többsége túl van a harmadik oltáson**

Ez nagy mértékben köszönhető a hajléktalanellátó szervezetekben dolgozók körültekintő segítő munkájának

"Mindenkinek legyen otthona!"

Február Harmadika Munkacsoport Jelentés a 2022. évi hajléktalan-adatfelvételtől

Kapott-e koronavírus elleni oltást?

Ugyanakkor **a közterületeken alvó fedél nélküliek körében** – s részben az általuk használt ingyenes éjjeli menedékhelyeken – az átoltottság jóval alacsonyabb, **lényegében nem kielégítő**

Ez részben az oltáshoz való hozzáférés nehézségeinek, részben a szándék hiányának a következménye

"Mindenkinek legyen otthona!"

Kérdés

2020 és 2021 során folyamatosan, érzékelhetően csökkent a hajléktalan-szállókat igénybe vevők száma és a közterületen éjszakázók száma is.

Budapesten is és a vidéki településeken is.

(Nem minden településen és nem minden intézményben.)

Mi lehet ennek az oka?

Hol vannak a hajléktalanok?

"Mindenkinek legyen otthona!"

Hol vannak a hajléktalanok? Mik befolyásolták őket?

Válaszaink

1. A járvány, a járványügyi intézkedések hatása
2. A munkaerőpiaci tendenciák hatása
3. A lakáspiaci tendenciák, a lakhatási lehetőségek változásának hatása
4. A büntető intézkedések hatása

"Mindenkinek legyen otthona!"

Hol vannak a hajléktalanok?

Válaszaink

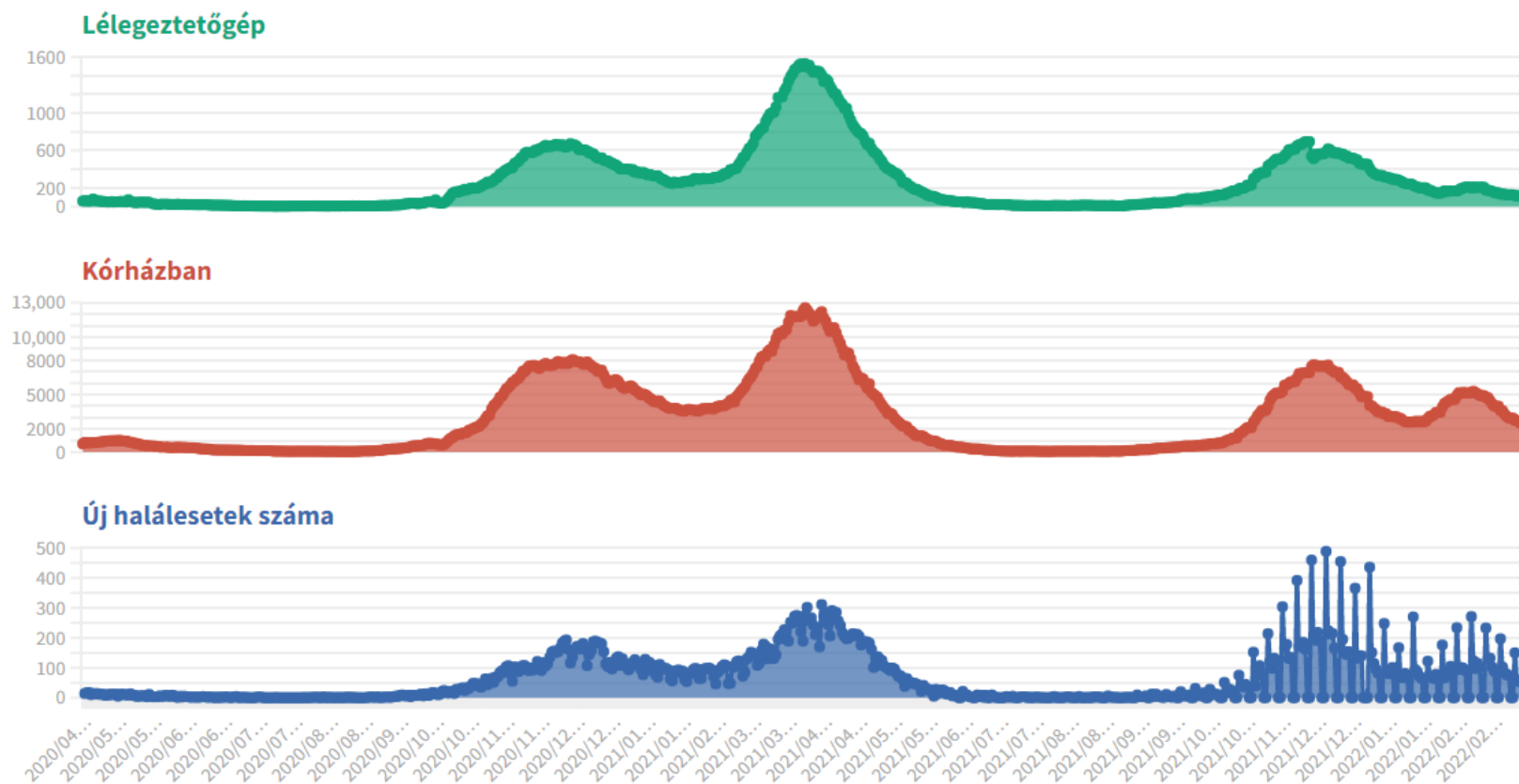
1. A járvány, a járványügyi intézkedések hatása

- 2020 elején a hajléktalan szállásokon karantén, az igénybe vehető férőhelyek szűkítése, „ritkítása” – **kényszerű „kinn maradás”**
- Önkéntes „kinn maradás”** a járványtól való félelem miatt
- Közterületeken „kijárási tilalom” megszegésének **büntetése** – vidéki településeken
- Megnövekedett **mortalitás** (mértékét nem tudjuk)

"Mindenkinek legyen otthona!"

Február Harmadika Munkacsoport Jelentés a 2022. évi hajléktalan-adatfelvétélről

Koronavírus: Kórházban és lélegeztetőgépen lévők száma

A koronavírus járvány hullámai újabb és újabb alkalmazkodást kívántak mind a hajléktalan helyzetben lévő emberektől, mind az őket segítő szervezetektől

Forrás: <http://pandemia.hu/koronavirus-magyarorszag/>

"Mindenkinek legyen otthona!"

Hol vannak a hajléktalanok?

Válaszaink

2. A munkaerőpiaci tendenciák hatása

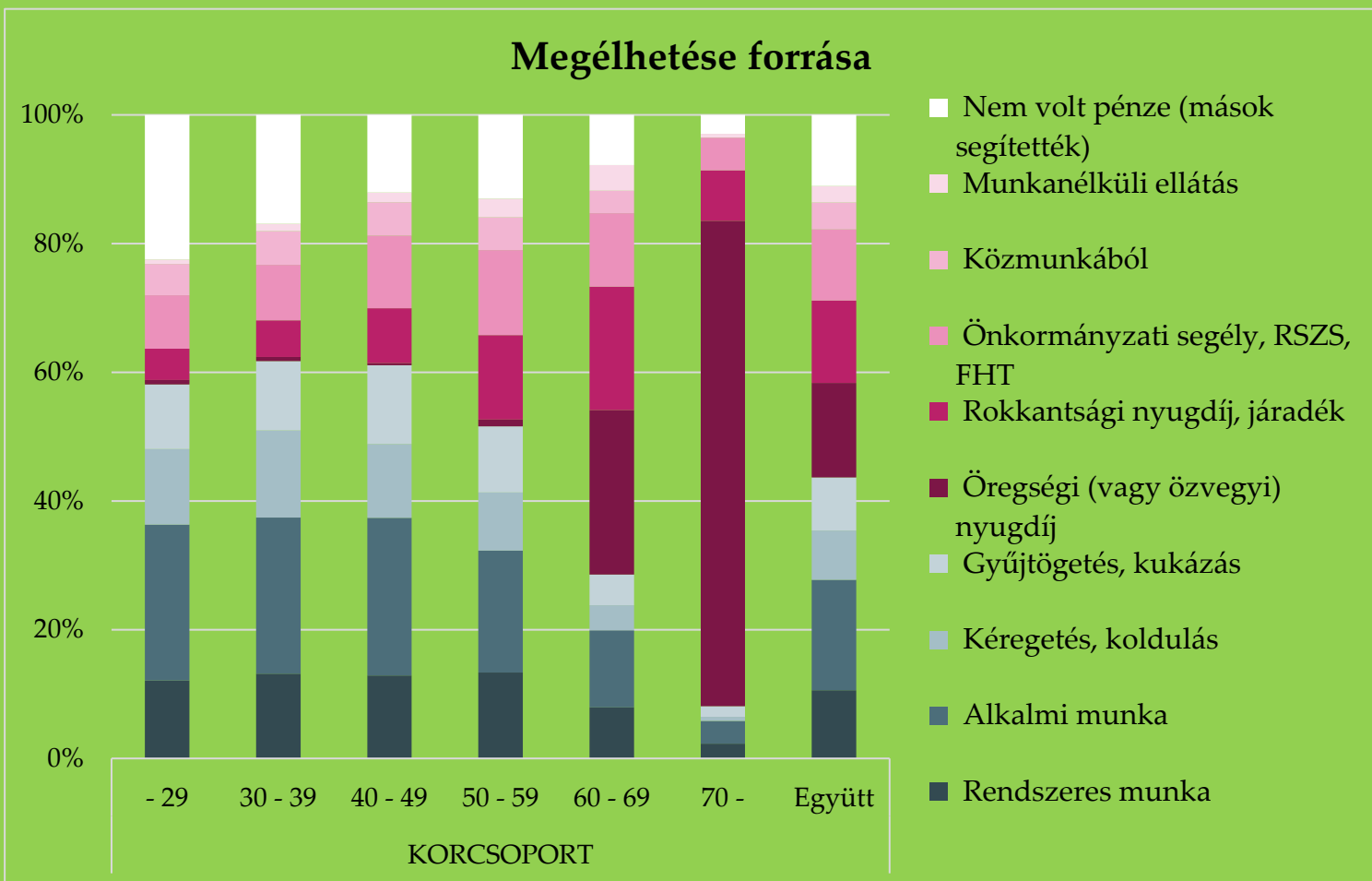
- ❑ 2019 végéig krónikus munkaerőhiány – a *munkaképes* hajléktalan emberek munkaerő-piaci pozícióinak jelentős javulása
- ❑ 2020 elején a pandémia hatására a foglalkoztatás lezuhanása, a **vendégmunkások hazamennek**
- ❑ 2020 és 2021 elején a pandémia hatására csökken, majd mindkét év közepén ismét jelentősen nő a foglalkoztatás - a *munkaképes ex-hajléktalanok* megőrzik a korábbinál jobb munkaerő-piaci pozíciójukat.

"Mindenkinek legyen otthona!"

Február Harmadika Munkacsoport

Jelentés a 2022. évi hajléktalan-adatfelvételtől

Korcsopontonként merőben különbözőek a megélhetés formái

A viszonylag fiatalok **nagy többsége** valamilyen formában **megdolgozik a megélhetéséért** – alkalmi, vagy rendszeres munkával, gyűjtögetéssel, kéregetéssel

Ugyanakkor meglehetősen gyakori ebben a körben, hogy pénz hiányában **mások alkalmi segítségére szorulnak**

A középkorúak közül a munkavégzés és a rokkantsági járadék mellett többen **helyi önkormányzati segélyre** szorulnak

Az idősebbek leginkább fix **rokkantsági**, vagy éppen **öregségi nyugdíjból** tartják fenn magukat

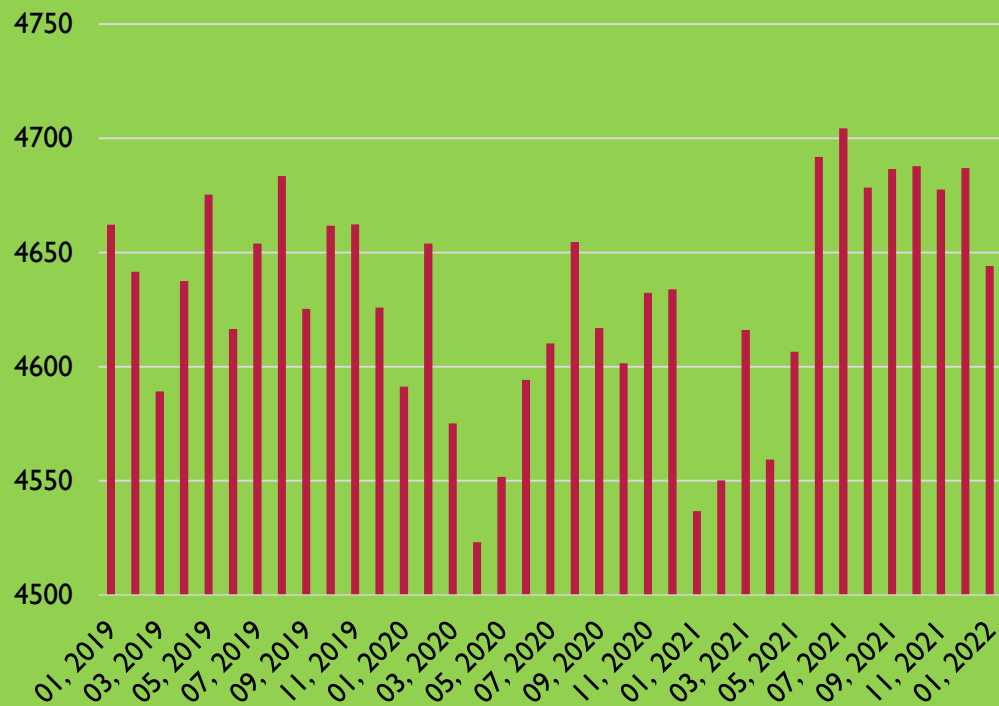
"Mindenkinek legyen otthona!"

Február Harmadika Munkacsoport Jelentés a 2022. évi hajléktalan-adatfelvételtől

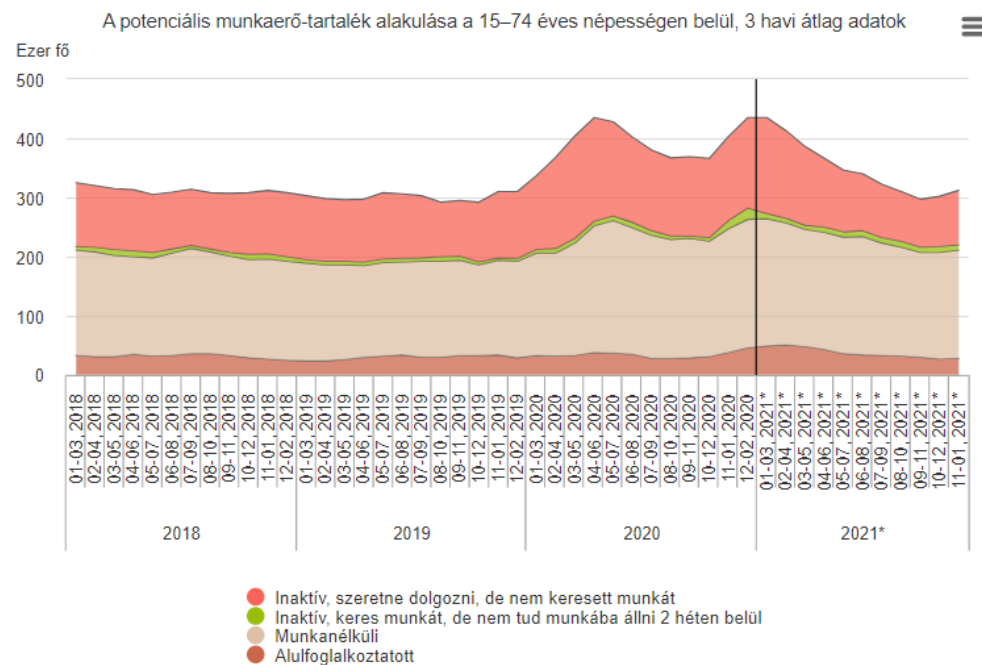
Hol vannak a hajléktalanok? A koronavírus-járvány és egyéb hatások

Az egyik lehetséges válasz a bonyolult munkaerő-piaci folyamatokban keresendő

A 15-74 éves foglalkoztatottak számának havi alakulása (KSH)

2021. november–2022. januárban a potenciális munkaerő-tartalék kategóriájába 312 ezer fő tartozott, nagysága továbbra is alacsonyabb volt, mint a járvány kezdetén, 2020 I. negyedévében

* 2021-től az Eurostat módszertana szerint kerül meghatározásra a potenciális munkaerő-tartalék, így az eredmények a korábbi időszakokkal korlátozottan összehasonlíthatóak.

"Mindenkinek legyen otthona!"

Hol vannak a hajléktalanok?

Válaszaink

3. A lakáspiaci tendenciák, a lakhatási lehetőségek változásának hatása

- 2018-2019 óta a munkáltatók már **szálláslehetőséget is felajánlanak** a foglalkoztatott, munkaképes ex-hajléktalan embereknek
- 2020 elején **megürülnek az elment vendégmunkások szálláshelyei**
- 2020 elejétől **kiürülnek az olcsó Airbnb szálláshelyek**
- 2020 elejétől **csökkennek a magánpiaci lakbérek**
- 2021 elejétől széles körű **kilakoltatási moratórium + lakbérmoratórium**

"Mindenkinek legyen otthona!"

Február Harmadika Munkacsoport Jelentés a 2022. évi hajléktalan-adatfelvételtől

Hol vannak a hajléktalanok?

Válaszaink

Egy részük – elsősorban a munkaképesek – **nem a közterületeken, vagy az intézményes ellátóhelyeken alszik**, ezért a kérdezés időpontjában nem is érte el őket az adatfelvétel.

De a kérdezés idején közterületen, vagy hajléktalan szálláshelyen lakók **sem mindig, folyamatosan ott alszanak, ahol megkérdeztük őket.**

Az ő válaszaikból arra is következtethetünk, hogy **milyen egyéb lehetőségek állnak az ilyen helyzetben lévők rendelkezésére?**

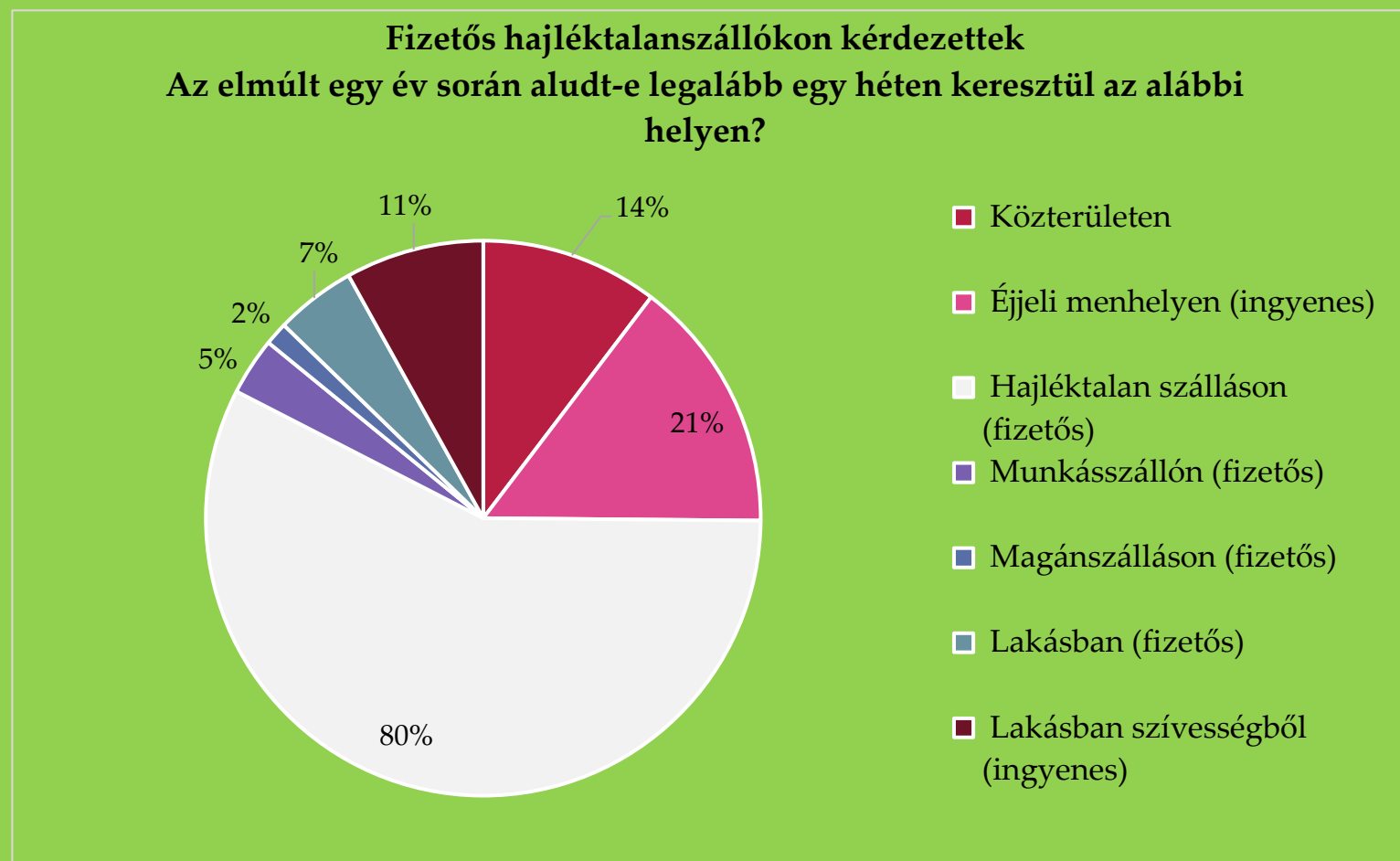
"Mindenkinek legyen otthona!"

Február Harmadika Munkacsoport Jelentés a 2022. évi hajléktalan-adatfelvételtől

A fizetős hajléktalanszállókon lakók **döntő többsége** (80%) az elmúlt egy év során folyamatosan ugyanitt, illetve **ugyanilyen intézményben lakott**

Egy éven belül viszonylag kevesen kerültek be ilyen szállóra az ingyenes **éjjeli menedékhelyekről**, s még kevesebben valamilyen **közterületről**

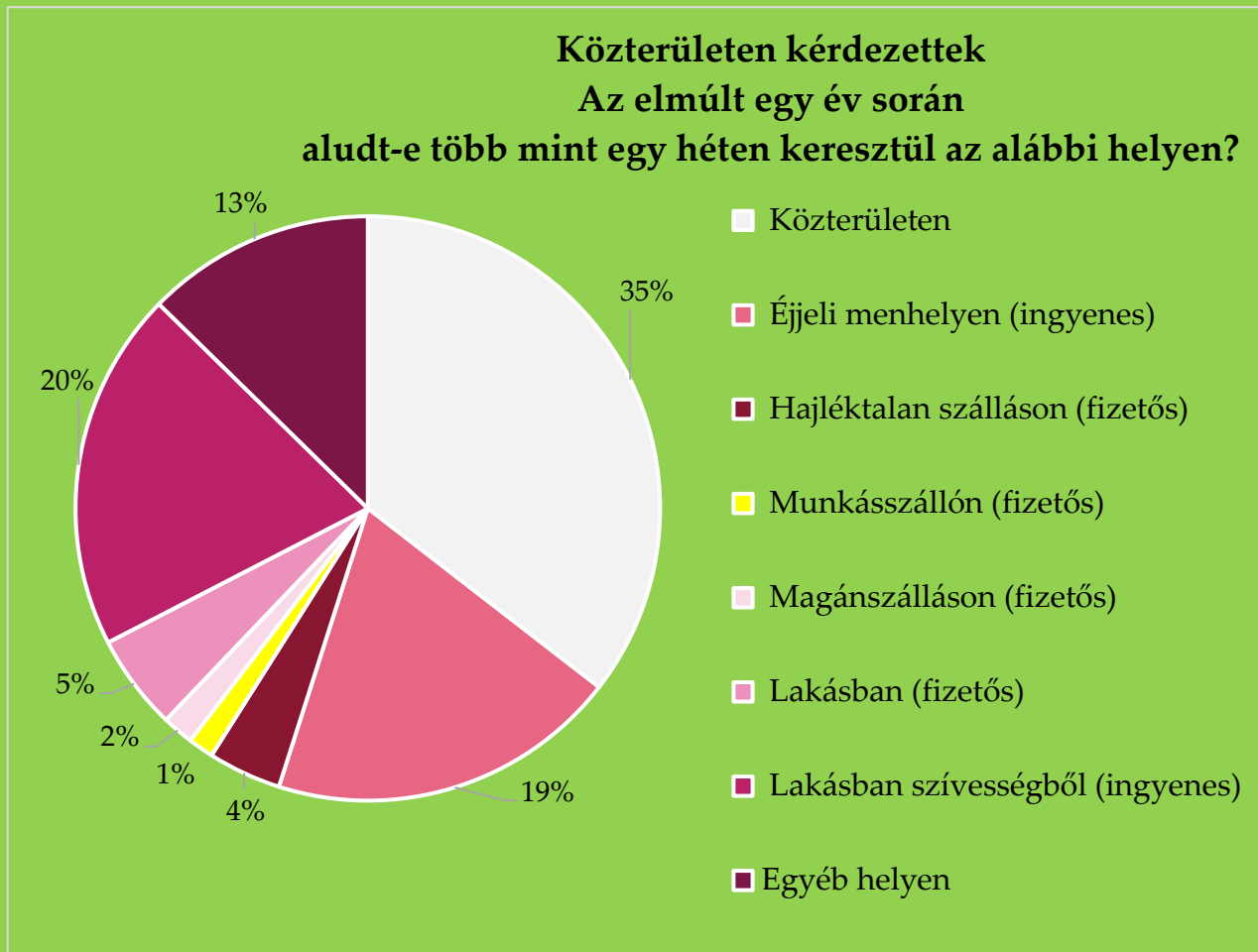
Ez egyben egyszerre utal **mind a bejutási, mind a továbblépési nehézségekre** 2021-ben.

Egy válaszadó többfajta helyen is aludhatott egy év során

"Mindenkinek legyen otthona!"

Február Harmadika Munkacsoport Jelentés a 2022. évi hajléktalan-adatfelvételtől

Egy válaszadó több fajta helyen is alhatott egy év során

Ezzel szemben a közterületen kérdezettek **csupán 1/3-a aludt folyamatosan közterületen** az év során

1/4-ük időnként valamilyen hajléktalanellátó intézményben töltötte éjszakáit

A közterületen kérdezettek **41%-a 2021-ben olykor valamilyen piaci-informális lakhatási formában lakott**

Ezen belül **25%-uk (fizetős, vagy szívésségi formában) lakásban is lakott**

A többiek különböző egyéb helyeken jutottak fedélhez

"Mindenkinek legyen otthona!"

**Február Harmadika Munkacsoport
Jelentés a 2022. évi hajléktalan-adatfelvételtől**

Az utóbbi évek új fejleményei közé tartozik, hogy **viszonylag nagy számban megjelentek olyan piaci szereplők, melyek az olcsó munka mellett egyfajta olcsó szállást is biztosítanak akár „ex-hajléktalanoknak” is**

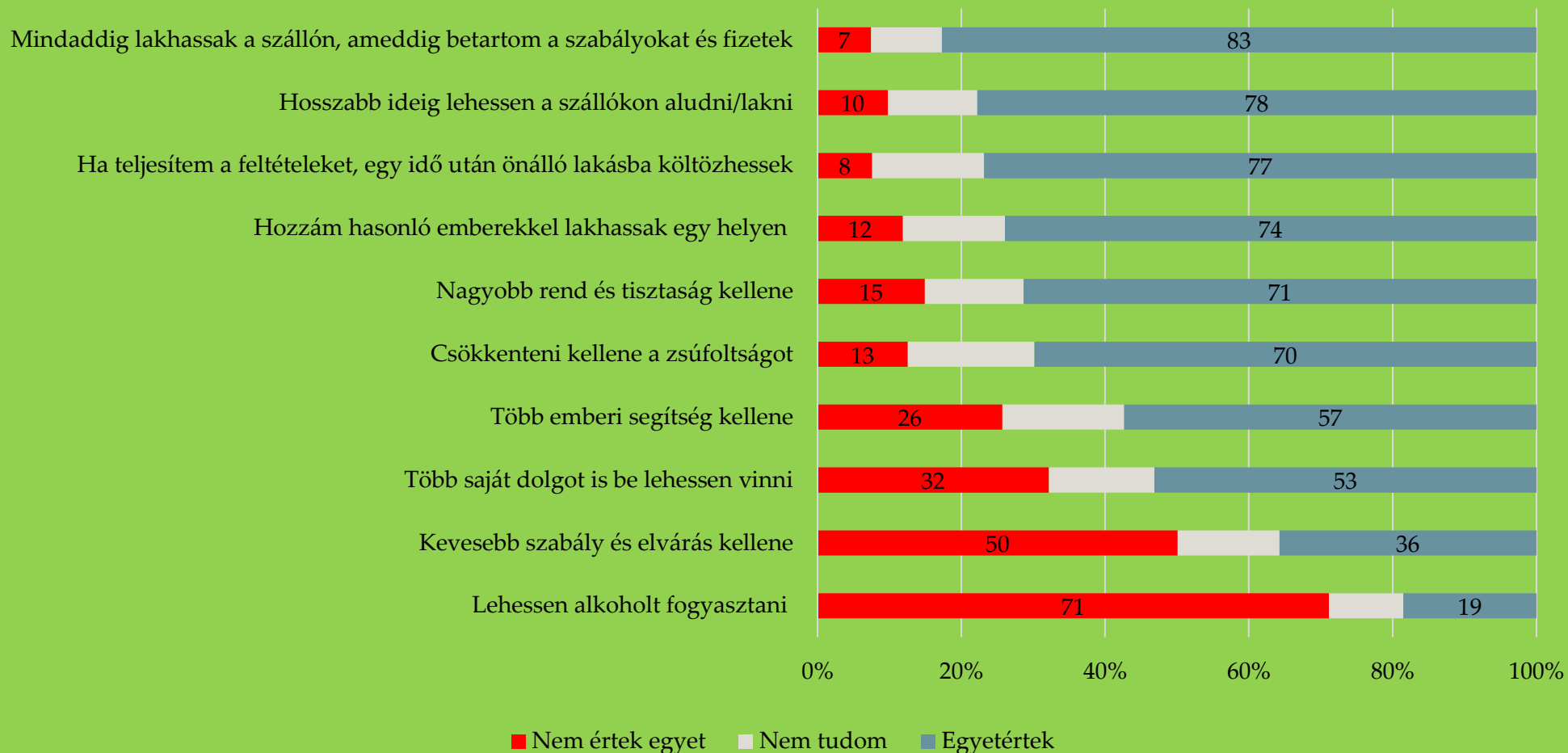
Ezek a szállások, „munkásszállások”, nem ritkán „tömegszállások”, vagy akár „családi munkásszállások” új helyzetet, új kihívást jelentenek az intézményesen működő hajléktalanellátók számára is

Ezért is különösen aktuális a mára kialakult intézményes hajléktalanellátást igénybe vevők véleményének, igényeinek a megismerése

„Mindenkinek legyen otthona!”

Február Harmadika Munkacsoport Jelentés a 2022. évi hajléktalan-adatfelvétélről

Szerinte miken kellene leginkább változtatni a mai hajléktalanszállókon?

"Mindenkinek legyen otthona!"

Február Harmadika Munkacsoport Jelentés a 2022. évi hajléktalan-adatfelvételtől

A leghatározottabban megjelent, s egyben kiemelkedően fontosnak mutatkozik az az igény, hogy **minél hosszabb ideig lehessen igénybe venni a jelenlegi hajléktalanszállásokat, vagy ezt követően valamilyen önálló lakhatási lehetőséghez lehessen hozzájutni.**

Jelentős az igény arra, hogy a hajléktalanszállások **tisztábbak és kevésbé zsúfoltak** legyenek (a válaszadók 2/3-a jelezte ezt a legfontosabb igényei egyikeként).

Kevesebb szabályt, elvárást azonban nem kívánnak az érintettek, sőt, **inkább nagyobb rendet** szeretnének és például a szállókon belüli alkoholfogyasztás ellen határozottan tiltakoznak

Mindez számunkra azt jelenti, hogy az – akár potenciális - igénybe vevők **elsősorban biztonságra, nyugalomra, kiszámíthatóságra, rendezett lakhatási körülményekre vágnak**

(sok okból kevésbé a továbblépés foglalkoztatja őket)

Ez nyilvánvalóan az ellátást igénybe vevők összetételének a jelentős megváltozásával is összefügg, ezt figyelmen kívül hagyni botorság lenne

"Mindenkinek legyen otthona!"

**Február Harmadika Munkacsoport
Jelentés a 2022. évi hajléktalan-adatfelvételtől**

**Járvány – háború – munkaerőpiac
Hajléktalanság hármasszorításban**

A permanens krízisre szerveződött hajléktalanellátó rendszer
mind a koronavírus járvány, mind az ukrán háború
okozta krízishelyzetben

**felkészülten, hivatástudattal, innovatívan és önzetlen erőbedobással
állt helyt.**

"Mindenkinek legyen otthona!"

Február Harmadika Munkacsoport Jelentés a 2022. évi hajléktalan-adatfelvételtől

A 2022. évi Február Harmadika országos hajléktalanügyi adatfelvétel lebonyolítását követő hetekben szomszédunkban, Ukrajnában háború tört ki

**Azonban sokakban felmerül a kérdés,
vajon ez az új helyzet**

**hoz-e fordulatot
a hazai permanens egzisztenciális krízishelyzetek kezelése terén is?**

Vajon kialakul-e és fennmarad-e az otthonukat elveszítő emberek, családok

- **támogatott elhelyezése az olcsó, vagy alulhasznosított motelekben, szálláshelyeken**
- **támogatott befogadása az üres lakásokba, lakrészekbe**
- **mindennapi elemi szükségleteit szolgáló segítségnyújtási formák**
- **az állami-önkormányzati-nonprofit és civil segítség koordinációja**

"Mindenkinek legyen otthona!"

**Február Harmadika Munkacsoport
Jelentés a 2022. évi hajléktalan-adatfelvételtől**

Köszönjük

minden válaszadó hajléktalan embernek, minden részt
vevő szervezetnek, és
a kérdőívek kitöltését segítő minden kollégának az
országban, hogy
immár 24. alkalommal

önzetlenül segítették
ezt az ÓRIÁSI adatfelvételt!

A Február Harmadika Munkacsoport adatfelvétele immár 24 éve több ezer
hajléktalan ember életviszonyait rögzíti.
Független adatfelvétel, mely az ellátásban résztvevők összefogásán alapszik.
Szakértői elemzés mellett **alkalmas a döntések tényalapú megalapozására.**
Egyedülálló Európában.

"Mindenkinek legyen otthona!"

Február Harmadika Munkacsoport
Jelentés a 2022. évi hajléktalan-adatfelvételtől

Ismét hangsúlyozzuk, hogy a február harmadikai adatfelvétel önkéntes, NEM célja a hajléktalanok számának a mérése.

Annyit azonban biztosan megállapíthatunk, hogy
2022. február 3-án is

legalább 1649 ember aludt fedél nélkül az országban.

Ez alapján és a szállások forgalmi adatai alapján úgy becsüljük,
hogy 2022 elején, egy időpillanatban

valamivel több, mint tízezer ember lehetett hajléktalan helyzetben
(aludt hajléktalanszálláson, vagy közterületen).

"Mindenkinek legyen otthona!"

Február Harmadika Munkacsoport
Jelentés a 2022. évi hajléktalan-adatfelvétetről

vége

"Mindenkinek legyen otthona!"

**Február Harmadika Munkacsoport
Jelentés a 2022. évi hajléktalan-adatfelvétélről**

A hajléktalan emberek
2022 február 3-i
kérdőíves adatfelvételének támogatói:

Hajléktalanokért Közalapítvány
Menhely Alapítvány
BMSZKI

A korábbi adatfelvételek részletes eredményei, elemzései megtalálhatóak az

Otthonatlanul... Tégy az emberért!

Kötetekben

Február Harmadika Kutatások

<http://menhely.hu/index.php/hajlektalansagrol/februar-3>

<http://www.bmszki.hu/hu/otthonatlanul>

"Mindenkinek legyen otthona!"

Köszönjük a figyelmüket!

A Február Harmadika Munkacsoport tagjai (2022.):
Aknai Zoltán, Bényei Zoltán, Breitner Péter, Ghiczy Gellért,
Gróf András, Gurály Zoltán, Győri Péter, Kovács Ivetta,
Mózer Péter, Szabó Andrea

www.menhely.hu

www.hajlektalanokert.hu

www.bmszki.hu

www.gyoripeter.hu

"Mindenkinek legyen otthona!"